

تعلیم و تربیت

بزرگسالان

تألیف:

دکتر شراره حبیبی

(عضو هیأت علمی دانشگاه)

انتشارات آوای نور

تهران-۱۳۹۶

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تعلیم و تربیت بزرگسالان

تألیف: دکتر شراره حبیبی

صفحة آرایی: منیرالسدات حسینی

ناشر: انتشارات آوای نور

چاپ دوم ۱۳۹۶

تیراژ: ۲۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۳۰-۶

تهران: خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان وحید نظری - پلاک ۹۹

تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نماابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

قیمت ۱۶۵۰۰ تومان

پیشگفتار

هدف از نگارش این کتاب بررسی بخشی از تعلیم و تربیت است که اصطلاحاً عنوان «آموزش بزرگسالان» را به کار می‌برند. آموزش بزرگسالان به عنوان یک رشته تحصیلی در کشورهای پیشرفته صنعتی و در حال توسعه به رسمیت شناخته شده و در حد برنامه‌های آموزشی رشد و ترقی نموده است. امروزه آموزش بزرگسالان در ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و مانند آن گسترش یافته است و نقش اساسی در توسعه و گسترش جامعه در ابعاد مختلف دارد. مفهوم آموزش بزرگسالان در کشورهای مختلف از جمله کشورهای پیشرفته صنعتی، در حال توسعه و عقب مانده متفاوت است. کشورها با توجه به میزان توسعه، بعد خاصی از آموزش بزرگسالان را مورد تأکید و در اولویت قرار می‌دهند به طور کلی هدف اصلی آموزش بزرگسالان رشد و تعالی افراد بزرگسال، افزایش آگاهی، کسب معلومات و مهارت‌ها و توانایی حل مسائل فردی و اجتماعی است. این کتاب دارای هشت فصل است. در فصل اول کلیات آموزش بزرگسالان مطرح می‌گردد. در فصل دوم به بررسی ویژگی و ابعاد مختلف آموزش بزرگسالان می‌پردازیم در فصل سوم نظریات یادگیری و تدریس بزرگسالان بررسی می‌شود. در فصل چهارم اصول و روند برنامه‌ریزی آموزش بزرگسالان مطرح می‌گردد. در فصل پنجم روشهای آموزش خواندن و نوشتن بزرگسالان بررسی می‌شود. فصل ششم به روشهای تدریس بزرگسالان اختصاص دارد. فصل هفتم به بررسی تفاوت آموزش بزرگسالان با خردسالان می‌پردازد. در فصل هشتم آموزش بزرگسالان در چند کشور منتخب تشریح می‌شود. امید است که مورد استفاده مریبان تعلیم و تربیت و دانشجویان قرار گیرد.

فهرست مطالب

۵	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: کلیات آموزش بزرگسالان
۱۵	مقدمه
۱۵	مفاهیم آموزش بزرگسالان
۱۷	مفاهیم آموزش بزرگسالان در کشورهای مختلف
۱۹	تعاریف آموزش بزرگسالان
۲۰	فلسفه آموزش بزرگسالان
۲۱	فلسفه آموزش مداوم
۲۴	فلسفه سوادآموزی تابعی (عملی)
۲۸	فلسفه سوادآموزی اجتماعی
۳۰	اهداف آموزش بزرگسالان
۳۲	رسالت آموزش بزرگسالان

انگیزه سوادآموزی بزرگسالان ۳۳	
تاریخچه آموزش بزرگسالان در ایران ۳۵	
طرح‌های سوادآموزی بزرگسالان در ایران ۳۷	
مبانی آموزش بزرگسالان ۳۷	
علل شکست برنامه آموزش بزرگسالان در کشورهای جهان سوم ۴۰	
فصل دوم: ویژگی و ابعاد مختلف آموزش بزرگسالان ۴۳	
مقدمه ۴۵	
ویژگی‌های آموزش بزرگسالان ۴۵	
خصوصیات یادگیری بزرگسالان ۴۷	
ابعاد مختلف آموزش بزرگسالان ۵۰	
فعالیت‌های مربی در آموزش بزرگسالان ۵۲	
آموزش بزرگسالان و تربیت معلم ۵۵	
فصل سوم: نظریه‌های یادگیری و تدریس بزرگسالان ۵۹	
مقدمه ۶۱	
دیدگاه‌های نظری مرتبط با یادگیری بزرگسالان ۶۱	
دیدگاه‌های نظری مرتبط با تدریس بزرگسالان ۶۷	
فصل چهارم: اصول و روند برنامه‌ریزی آموزش بزرگسالان ۷۵	
مقدمه ۷۷	
برنامه‌ریزی برای آموزش بزرگسالان ۷۷	

۸۲	اصول برنامه‌ریزی آموزشی
۸۵	مدل‌های برنامه‌ریزی برای آموزش بزرگسالان
۸۹	کاربرد الگوهای برنامه درسی در آموزش بزرگسالان
۹۲	سیاست، خط مشی و شرایط مطلوب برای اجرای برنامه‌های سوادآموزی
۹۵	ویژگی مواد سوادآموزی برای آموزش بزرگسالان
۹۷	فصل پنجم: روش‌های آموزش خواندن و نوشتن بزرگسالان
۹۹	مقدمه
۱۰۳	روشهای تحلیلی
۱۰۶	روشهای کلی
۱۰۷	روشهای ترکیبی
۱۰۹	روش لو باخ
۱۱۱	فصل ششم: روشهای تدریس بزرگسالان
۱۱۱	مقدمه
۱۱۳	معیارهای انتخاب روش تدریس
۱۱۳	روشهای تدریس بزرگسالان
۱۱۴	روش‌های معلم محور
۱۱۸	روشهای گروهی شاگردمحور
۱۲۵	روشهای انفرادی شاگردمحور

۱۲۹	فصل هفتم: تفاوت تعلیم و تربیت بزرگسالان با خردسالان
۱۳۱	مقدمه
۱۳۱	خصوصیات تعلیم و تربیت بزرگسالان
۱۳۱	هدف
۱۳۲	محتوا
۱۳۳	زمان و مکان
۱۳۳	علم
۱۳۴	ضعف بینایی و شنوایی
۱۳۵	خصوصیات اجتماعی بزرگسالان
۱۳۷	خصوصیات فردی بزرگسالان و یادگیری
۱۳۷	اضطراب
۱۳۸	درک بزرگسالان از خویشتن (مفهوم خود)
۱۳۹	حافظه
۱۴۰	هوش
۱۴۱	انگیزه
۱۴۳	سرعت یادگیری
۱۴۴	عوامل موثر در یادگیری
۱۴۴	اثر اولیه
۱۴۴	محتوا و مواد آموزشی

۱۴۴	شرایط و موقعیت یادگیری
۱۴۷	فصل هشتم: آموزش بزرگسالان در چند کشور منتخب
۱۴۹	مقدمه
۱۴۹	تاریخچه آموزش بزرگسالان در جهان
۱۵۱	رونده آموزش بزرگسالان در جهان
۱۵۲	آموزش بزرگسالان در چند کشور منتخب
۱۵۳	آمریکا
۱۵۵	کانادا
۱۵۶	استرالیا
۱۵۷	اسپانیا
۱۶۰	فرانسه
۱۶۰	انگلستان
۱۶۳	سوئد
۱۶۵	ژاپن
۱۶۷	ایتالیا
۱۶۸	یونان
۱۶۹	روسیه
۱۷۰	چین
۱۷۲	مالزی

۱۷۴	هند
۱۷۶	ترکیه
۱۷۷	آمریکای لاتین
۱۸۰	کوبا
۱۸۱	برزیل
۱۸۲	آفریقا
۱۸۵	تanzانیا
۱۸۶	نیکاراگوئه
۱۸۶	کشورهای عربی
۱۸۹	مصر
۱۹۱	کنفرانس‌های برگزار شده در رابطه با آموزش بزرگسالان
۱۹۵	منابع
۲۰۱	واژه‌نامه

